

مطالبات زنان

نویسندگان: جمعی از فعالین زن

مقدمه:

بلافاصله پس از کشته شدن ژینا امینی به دست نیروهای گشت ارشاد، دور جدیدی از اعتراضات سراسری به راه افتاد که از مرزهای ایران نیز فراتر رفت. یکی از تفاوت‌های عمده این اعتراضات با اعتراضات سال‌های قبل، تلاش برای شکل و بسط دادن تخیلی انضمامی برای فردایی بهتر بود و این چنین بود که مطالبات مختلفی از سرتاسر کشور مطرح شد که هر کدام بر خواسته‌ی گروهی از محرومین این سال‌ها تأکید می‌کرد. ما، جمعی از زنان ایرانی، ضمن به رسمیت شمردن حقوق اقلیت‌های جنسیتی، حقوق قومیت‌های مختلف و نیز همه‌ی ستم‌دیدگان از جمله کارگران و زحمت‌کشان، در این بیانیه بخشی از مطالبات خود را مطرح می‌کنیم و معتقدیم این مطالبات تنها قدم‌های اول برای احقاق حقوقی است که سال‌ها از زنان دزدیده شده است.

ما علاوه بر بدیهی دانستن اولین حق زن، یعنی حق مالکیت تام و تمام بر بدنش و نیز خواست پوشش اختیاری، مطالبات خود را در شش زمینه‌ی مشارکت سیاسی و حقوق اجتماعی، آموزش، بهداشت، ازدواج و خانواده، اشتغال و امنیت مطرح می‌کنیم. شکی نیست که تمام این مطالبات، درهم‌تنیده و دارای ارتباطی درونی هستند. به بیان دیگر نمی‌توان از آموزش زنان سخن گفت و به تحول نظام آموزشی نیندیشید. به رغم این موضوع، در این بیانیه صرفاً به وجوهی پرداخته شده است که ارتباط مستقیمی با زنان به سبب جنسیتشان می‌یابد. چشم‌داشتی به پذیرش این مطالبات از سوی حکومت فعلی ایران نداریم چراکه معتقدیم ساختارهای فعلی حکومت بر فرودست‌انگاری زنان، بهره‌کشی مضاعف از آن‌ها و تاراج حقوق اولیه‌ی آن‌ها استوار است. ما معتقدیم تخیل فردایی برابر و مترقی، نیروی پیش‌برنده‌ایست برای ایستادن در برابر ظلم و در نتیجه اکنون زمان طرح این مطالبات برای اندیشیدن به فردایی دیگر است.

از تمام فعالین حقوق زنان برای بحث و گفت‌وگو پیرامون مطالبات مطرح‌شده دعوت به عمل می‌آوریم و امید داریم که در بحث‌ها و تبادل نظرهایی مکتوب موفق شویم به طرحی جامع و فراگیر برای فردایی مترقی دست یابیم. در ضمن از تمام فعالین در همه‌ی زمینه‌ها از جمله جامعه‌ی پزشکی، فعالین کارگری، فعالین حوزه‌ی آموزش و پرورش، حوزه‌ی فرهنگ و هنر، جامعه‌ی رنگین‌کمانی، حوزه‌ی معلولان و توان‌یابان، حوزه‌ی کودک، حوزه‌ی مهاجرین و پناهندگان و ... دعوت می‌کنیم تا در این بزنگاه، مطالبات انضمامی و مشخص خود را طرح کنند تا امکان تخیل فردایی بهتر برای همه فراهم آید.

مطالبات:

ما در رأس مطالباتمان، خواهان تشکیل شوراهای محلی و منطقه‌ای زنان هستیم. پیشاپیش آگاهییم این خواست محقق نمی‌شود مگر با تغییر ماهیت حکمرانی کنونی و تبدیل آن به حکومت شورایی. شوراهایی مردمی و از پایین که درست برخلاف شوراهای حکومتی حال حاضر باشند. در مورد شوراهای زنان، خواستار تشکیل شوراهایی هستیم که به صورت مستقل و با برگزاری انتخابات از سوی زنان هر محله، منطقه یا روستا و از میان زنان ساکن در همان محل (اعم از ایرانیان و مهاجرین ساکن) به صورت دوره‌ای انتخاب شوند و در قالب نشست‌های هفتگی یا ماهیانه، و نیز هم‌گام با سایر شوراهای محلات، جلساتی برگزار کنند و پیرامون مسائل پیش روی زنان هر محله به بحث و تبادل نظر بپردازند. ضمناً خواستار در نظر گرفتن اختیارات قانونی برای این شوراها و نیز تخصیص بودجه‌ی متناسب به آن‌ها هم‌گام با رأی سایر شوراها و تبادل نظر با آن‌ها، برای اتخاذ و اجرای تصمیم‌گیری‌های خرد مرتبط با زنان در محلات هستیم.

هم‌چنین در قدم بعدی خواستار تشکیل «شورای مرکزی زنان» هستیم که اعضای آن به صورت دوره‌ای و از میان نمایندگان شوراهای محلی زنان برگزیده می‌شوند و برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در مورد سیاست‌های کلان زنان، برگزاری نشست‌های سالانه‌ی زنان، ارائه‌ی مشاوره و هم‌فکری به سایر شوراها و نیز مشارکت در تصمیم‌گیری‌های کلان کشوری بر عهده‌ی آن‌هاست.

لیست پیش‌رو بخشی از مطالبات اولیه و فراگیر حوزه‌ی زنان است که با در نظر گرفتن خواسته‌های فعالین سایر حوزه‌ها می‌توان در شوراهای آتی در مورد اولویت و نحوه‌ی اجرایی‌شدن آن‌ها برنامه‌ریزی کرد.

۱. مشارکت سیاسی و حقوق اجتماعی

- حقوق اجتماعی و سیاسی برابر میان زنان و مردان
 - حق پوشش اختیاری و برخورد قانونی با هر شکلی از اجبار پوشش
 - امکان انتخاب زنان در همه‌ی سطوح سیاسی کشور
- تعیین قانون حداقل سهم جنسیتی در ساختار احزاب سیاسی کشور
- ترغیب دختران کودک و نوجوان به مشارکت فعال در احزاب سیاسی از طریق تعریف برنامه‌های ویژه برای شوراها و احزاب جهت آموزش و تربیت متناسب از سنین پایین

۲. آموزش

- محتوای آموزشی فارغ از هر نوع تفکیک جنسیتی
- فرصت آموزش متوسطه و عالی رایگان و برابر با مردان و برچیده شدن تمام سهمیه‌بندی‌های جنسیتی و تحصیلی از تمام مقاطع و رشته‌ها
- در نظر گرفتن طرح‌های حمایتی ویژه برای آموزش متوسطه و عالی برای زنان مناطق روستایی و محروم نگاه داشته شده
- طرح‌های تشویقی برای زنان جهت ورود به مقاطع بالاتر در تمام رشته‌ها و ایجاد فرصت برابر برای آن‌ها

۳. بهداشت

- دسترسی رایگان و قانونی به اطلاعات، مشاوره و خدمات تنظیم خانواده
- توزیع رایگان اقلام و داروهای پیشگیری از بارداری
- توزیع رایگان اقلام بهداشتی مختص زنان
- منع قانونی هر نوع آزمایش و معاینه‌ی پزشکی در ارتباط با بکارت
- منع قانونی ختنه‌ی زنان و ایجاد پیگرد قانونی برای والدین و کسانی که اقدام به چنین عملی کنند.
 - اعمال پیگرد قانونی حتا در صورت خارج کردن فرزند دختر از کشور برای انجام ختنه
- تأسیس کلینیک‌های رایگان سلامت زنان در سراسر کشور با اولویت‌بخشی به مناطق روستایی و محروم
 - خدمات پزشکی و تشخیصی در ارتباط با بارداری، زایمان و مراقبت‌های پزشکی پس از زایمان
 - خدمات تشخیصی و درمان‌های ضروری، آموزش‌های لازم برای دوران بارداری و شیردهی و...
 - ارائه خدمات پزشکی رایگان در ارتباط با درمان ناباروری و بارداری مصنوعی
- دسترسی به امکانات سقط جنین بهداشتی، قانونی و رایگان بنا به درخواست زن
 - تصمیم نهایی برای ادامه‌ی بارداری یا پایان دادن به آن تنها به عهده‌ی زن است.
 - سقط جنین تا پیش از هفته‌ی دوازدهم: پس از مشاوره با متخصصین بارداری و در حضور یک دکتر معالج و متخصص
 - سقط جنین پس از هفته‌ی دوازدهم: در موارد خاص با تصمیم دکتران متخصص و یا رأی صریح دادگاه با اولویت دادن به مصالح و خواست زن
- تأمین تغذیه‌ی مفید و رایگان در دوران بارداری و شیردهی برای زنان مناطق محروم نگاه داشته شده

۴. ازدواج و خانواده

- منع قانونی ازدواج در سن زیر ۱۸ سال
- منع قانونی چندهمسری به هر طریق و تحت هر شرایط
- لزوم رضایت طرفین برای ثبت ازدواج
 - برچیده شدن قانون رضایت پدر یا ولی برای ثبت ازدواج دختر
 - پیگرد قانونی در صورت احراز ازدواج اجباری
- حقوق و مسئولیت‌های یکسان در ازدواج و هنگام انحلال آن
 - در نظر گرفتن حق طلاق برابر برای هر دو طرف و در هر مقطعی از رابطه‌ی زناشویی و بنا به خواست شخصی فرد
- حقوق شخصی یکسان برای هر یک از زوجین از جمله حق انتخاب نام خانوادگی، حرفه و شغل
- حقوق یکسان برای هر یک از زوجین در رابطه با مالکیت، اکتساب، مدیریت، سرپرستی، بهره‌برداری و در اختیار داشتن اموال
- حقوق یکسان در انتخاب مسکن و محل اقامت
- حقوق مساوی برای تصمیم‌گیری آزادانه و مسئولانه در زمینه‌ی تعداد فرزندان و فاصله‌ی زمانی بارداری
 - دسترسی آزاد و رایگان به اطلاعات، آموزش و وسایلی که آن‌ها را برای اعمال این حقوق قادر سازند.
- حقوق و مسئولیت یکسان دو طرف در رابطه با ولایت، حضانت، قیومت کودکان و فرزندخواندگی یا هرگونه عناوین و مفاهیم مشابه، فارغ از وضعیت زناشویی
 - در تمام موارد، منافع کودکان در اولویت است.
- کمک هزینه‌ی ماهیانه یا سالیانه دولتی برای تأمین مخارج فرزندان حداقل تا سن ۱۸ سالگی
- آشتی بیشتر میان خانواده و کار با اختصاص مقرری مضاعف برای والدین شاغل
- امکانات و تسهیلات مراقبتی و آموزشی عمومی و رایگان برای کودکان قبل از ورود به مدرسه
 - تأسیس مراکز تخصصی دولتی و رایگان با سطح کیفی استاندارد و مورد تأیید شوراهای محلی برای نگهداری و ارائه خدمات درمانی و تربیتی به کودکان قبل از ورود به مدرسه
 - توانمندسازی والدین در زمینه‌ی تربیت و بهداشت کودکان به‌خصوص در مناطق محروم نگاه داشته شده و قدرت‌بخشی به شوراهای محلی در این مناطق و ترغیب زنان به مشارکت در آن‌ها

۵. اشتغال

- برچیده شدن تمام سهمیه بندی های جنسیتی برای تمام مشاغل در همه ی سطوح
- ممنوعیت اعلام هر نوع اولویت بخشی بر اساس جنسیت در آگهی های استخدام در تمام رده ها
- تصویب قانونی مبنی بر مشارکت برابر زنان در مردان در موقعیت های شغلی مدیریتی در بخش دولتی و خصوصی
- تعیین سهمیه ی ثابت جنسیتی در هیئت مدیره ی بخش خصوصی و سمت های اجرایی- مدیریتی در بخش های دولتی
- عملیاتی کردن مدیریت های پاره وقت
- تشکیل گروه ها و تعاونی های خودیاری در سطح محلات (جهت ایجاد اشتغال یا خوداشتغالی) به منظور به دست آوردن امکان دستیابی مساوی به فرصت های اقتصادی
- توجه ویژه به زنان مناطق روستایی و محروم نگاه داشته شده و فراهم آوردن امکان اشتغال و دستیابی به اعتبارات و تسهیلات مالی
- دسترسی به وام ها و اعتبارات کشاورزی، تسهیلات بازاریابی، تکنولوژی مناسب و استفاده ی یکسان از زمین و برخورداری از رفتار مساوی در چارچوب اصلاحات ارضی و روستایی و نیز در برنامه های اختصاص زمین
- تبدیل کار خانگی به مشاغل سخت و زمان بر و تبدیل آن به شغل با حقوق و بیمه
 - بیمه و طرح های حمایتی مالی ویژه برای فرد خانه دار
 - تأسیس مراکزی برای تأمین اشتراکی کارهای خانگی (طبخ غذا، امور نظافتی و ...) طبق نظر شوراهای محلی
- دستمزد برابر برای کار برابر
 - شفافیت در قوانین احتساب دستمزد و در دسترس بودن اطلاعات پایه ی حقوق، مزایا و سایر پرداختی های همه ی کارمندان در تمام رده ها به منظور رفع تبعیض های پنهان از جمله تبعیض های جنسیتی
 - لزوم ارائه ی دوره ای گزارش تمام پرداختی های شرکت ها و موسسات به شوراهای مرکزی برای بررسی میزان برابری در پرداخت دستمزد زنان و مردان و همچنین لزوم ارائه ی دوره ای گزارش از سوی این شرکت ها در مورد اقداماتشان برای رفع تبعیض های ساختاری
- احتساب کار کارگران جنسی به عنوان کار و در نظر گرفتن بیمه برای آن ها

- طرح‌های آموزشی ویژه برای افزایش سطح علمی و آگاهی و توان‌افزایی کارگران جنسی
- احتساب یک ماه مرخصی با حقوق و مزایا برای زنان باردار
- احتساب یک سال مرخصی با حقوق و مزایا پس از زایمان
- امکان تبدیل و تقسیم میان زوجین
- امکان دو سال مرخصی بدون حقوق پس از زایمان ضمن حفظ موقعیت شغلی پیش از زایمان

۶. امنیت زنان و مسئله‌ی خشونت علیه زنان

- جرم‌انگاری هر شکلی از آزار و اذیت جنسی، تجاوز و خشونت علیه زنان و اعمال قانون علیه آن
- راه‌اندازی شبکه‌های سراسری برای حمایت از زنان در برابر خشونت جنسی
- اعطای اختیارات قانونی و بودجه‌ی متناسب به شوراهای محلی زنان و استفاده از راهبردهای عملی آن‌ها برای امن‌سازی محلات و مقابله با مسئله‌ی خشونت علیه زنان
- اجرای طرح‌های فراگیر کشوری برای تأمین امنیت زنان و مقابله با خشونت علیه زنان
 - تاسیس خانه‌های امن و مراکز مشاوره‌ی حرفه‌ای در سطح کشور و امکان دسترسی آسان و فراگیر به آن‌ها
 - اختصاص خط ویژه ۲۴ ساعته‌ی رایگان در تمام طول سال با امکان گرفتن مشاوره به زبان‌های متفاوت
 - راه‌اندازی برنامه‌ها و خدمات پیشگیرانه و آموزشی برای مقابله با خشونت علیه زنان
 - چاپ اطلاعات مراکز حمایتی روی کالاهای ضروری و فاکتور فروش سوپرمارکت‌ها تا برای همه‌ی زنان در دسترس باشد
- حمایت قانونی و درمانی از کارگران جنسی و جرم‌انگاری هر شکلی از بدرفتاری با آن‌ها
- ارائه‌ی خدمات حقوقی، درمانی و بهداشتی به زنان زندانی
 - ارائه‌ی خدمات بهداشتی و مراقبتی مخصوص زنان با نظارت شوراهای زنان
 - ارائه‌ی استراتژی‌های راهبردی از سوی شوراهای زنان برای افزایش عدالت و پیشگیری از وقوع جرم